

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

La „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fire-care publicare.

Compromisul.

Una dintre cele mai puternice legături, cari lăgă pe Ungaria de Austria este așa numitul pact economic, basat pe legile create la 1867 când s'a înființat dualismul. E știut, că acest pact în sensul legilor din acel an se încheia totdeauna pe un timp mai îndelungat, de obicei pe câte pe șase ani, și când acest contract nu s'ar putea încheia între cele două parlamente, austriac și magiar, atunci trebuie să se încheie prin intervenirea Monarchului. Casul acesta până acum n'a obvenit; dar nu acesta, cum se obișnuiește în anul acesta, când expiră ultima perioadă de 10 ani. — Și n'a obvenit, căci greutățile puse mai cu seamă de parlamentul magiar, au fost delatrate de acest parlament, de și nu în total, dar cel puțin în parte, prin acceptarea unui pact între națiunile din trecut, de mai pe pe 10 ani, ca mai înainte, ci numai pe un an, încheindu-se astfel un contract provisoriu.

Au fost instructive din toate punctele de vedere desbaterile, ce au decurs între comisiunile ambelor parlamente cu privire la renoirea acestui pact, și au fost mai cu seamă instructive din punct de vedere nu atât material, cât mai cu seamă din punct de vedere moral încât privește pe magiari.

Cine a putut urmări cu atențiune desbaterile decurse asupra condițiilor puse de comisiunea parlamentului nostru, în primul moment va fi cugătat, că pe magiari îi interesează numai partea materială din cestiune, accentuând ei mereu, că nu dau și nu dau mai mult pentru acoperirea cheltuelilor comune ale monarhiei dualiste, precum pretindea comisiunea parlamentului austriac, decât atât și atât, ci dacă parlamentul austriac voește încheierea pactului, atunci primăria a dat capăt, căci pe deoparte a pus în discuție un pact, și pe de altă parte în raporturile politice externe ea a fost prea puțin scosă la ivelă prin ministerul comun, afară de aceea și caracterul armatei comune e curat austriac, curat german.

Dar dacă a putut urmări cu atențiune și discuția pressei maghiare dezvoltată asupra acestor desbateri, același s'a putut convinge, că nu atât partea materială i-a interesat pe magiari, ci mai mult partea morală, căci la urma urmelor vedem pactul încheiat, tot între condițiile vechi, de și numai pe un an și nu pe șase ani ca mai înainte.

Cauza?

Maghiarii n'au putut spera, că ajungând lucrul la Monarchul vor pute obține unele favoruri în defavoul celeilalte părți a monarhiei, ci s'au mărginit cu rezistența în contra încheierii pactului numai până la renoirea aceluia pe un an, și parlamentul austriac, în vedere luptelor ce se desvôltă cu atâtă putere între partidele din sinul său și între naționalitățile din Austria, s'a învoit la acesta.

Privind însă lucrul mai de aproape, trebuie să constatăm un câștig pentru magiari, și nu de prea mică însemnătate și importantă. Câștig material acela nu e, ci e un câștig curat moral, pe care îl exploatează acum pentru

scopurile lor naționale politice de rasă față de celelalte popore din imperiul dualistic.

Ei n'au cutezat să se opună până în sfârșit la încheierea pactului punând condițiuni neacceptabile pentru austriaci ori refuzând cu totul renoirea lui mai departe, ci bine știind, că ei fără Austria nu pot exista, s'au mărginit cu punerea greutăților numai până acolo unde au cugetat, că totuși vor putea obține ceva câștig și din această strimțorie a celeilalte părți a monarhiei, ca și la anul 1867, ca astfel d'or pe încetul vor pute strămăta punctul de gravitate al imperiului la Viena la Budapesta.

Pe față se arată cei mai mari dușmani ai dualismului, dar când vine lucrul la adecă, se retrag și primesc din bucuria ori-ce condițiuni puse de Austriaci, respective de germanii din Austria, numai și numai ca să-și potta păstra hegemonia de rasă preste celelalte popore nemaghiare din Ungaria, ca și germanii peste poporele negermane din Austria.

Până când le va succede această amânduror, nu e greu de prevădut.

În Austria naționalitățile s'au deșteptat și-și pretind drepturile lor legitime naționale, și nu fără succes.

În Ungaria încă se va întâmpla aceasta, căci cu redobândirea drepturilor naționale a poporelor negermane din Austria, germanii își perde hegemonia de rasă din mână, și astfel maghiarii rămânând fără sprijin din partea nemților asupritori, vor trebui și ei să cedeze naționalităților nemaghiare din Ungaria, nefiind în stare singuri a și păstra hegemonia tirană, rușinosă și periculoasă nu numai pentru noi poporele nemaghiare, ca rasă, ci și pentru ei, ba chiar pentru stat.

Nu hesită a ne exprima și de astădată convingerea, că hegemonia de rasă a germanilor în Austria și a Maghiarilor în Ungaria preste poporele negermane și nemaghiare din imperiul austro-ungar, periclităză nu numai existența acestor popore asuprite de ei, ci și însăși existența monarhiei.

Pentru ce?

Pentru-că statul a fost aservit numai în folosul alor două popore cu desconsiderarea intereselor tuturor celorlalte popore, cari formăză marea majoritate a cetățenilor.

Er că această stare de lucruri nu potta fi priincioasă nici unui stat, nu mai încapă nici o îndoială.

Vor căuta germanii și magiarii să saneze acest rău?

Nu ne îndoim de loc. Împrejurările externe și interne îi vor sili la acesta.

Ori apoi în cazul contrariu va cădea și răspunderea pentru desastrele ce eventual se vor descărea asupra imperiului, numai asupra lor.

Dar dreptatea trebuie să învingă odată. Viitorul va arăta.

Congresul național-bisericesc.

Sedința VI.

Martii, 6/18 Oct.

President I. P. S. Sa metropolitul Miron Romanul.

Sedința se deschide la orele 9 și jum. a. m.

Notarul Dr. Nestor Oprean cetesce protocolul sedinței de ieri.

V. Babeș cere să se facă evident în procesul verbal numărul votanților pro și contra verificării deputatului I. Goldiș. Să se constate anume, că 55 deputați au votat contra verificării, er 5 pentru verificare.

Ex. Metropolitul nu potta să constate cu totă precizia, că au fost 55 seu 51 contra verificării. N'are nimic însă în contra, să se facă evident în protocol numărul votanților, dacă congresul o încuviințează acesta.

Se constată la protocol, că contra verificării lui Goldiș au votat 55 deputați, er pro 5.

Dr. Leményi cere, și congresul se învoiesce, ca propunerea comisiei verificării în fața sa, să se introducă în protocol în estensiunea sa, dimpreună cu considerantele sale.

Cu aceste observări protocolul se declară autentic.

Presidiul prezintă cererea de concediu a deputatului Vladimir Spătariu pe restul sesiunii. — Se acordă. Se fac următoarele propuneri:

Propunerea deputatului Dr.

Petru Șpan:

Având în vedere, că în anul 1898 se împlinesc tocmai 25 de ani dela mórtea fericitului în Domnul Archiereu Andreiu Br. de Șaguna;

Având în vedere, că aducerea aminte de binefăcătorii bisericei noastre este una din cele mai de frunte virtuți creștinesci;

Având în vedere, că e datorința bis. să se cultive și desvôlte sentimentele de mulțumită și recunoștință în sinul credincioșilor față de mai marii și binefăcătorii ei; și în fine

Având în vedere mai ales creșterea religioasă morală a tinerimei noastre, în inima căreia încă din primii ani trebuie sădite atări bătăbi înaltă admirațiune față de satori bărbați nepuți;

Consist. metr. se însărcinează a lua dispozițiunile de lipsă, ca în ziua de 16 Iunie 1898, în întreaga provincie metropolitană să se facă o serbare bis. comemorativă, deamă de Marele bărbat al bis. noastre Andreiu Br. de Șaguna.

Se dă comisiei bisericesci.

Propunerea deputatului Dr. P. Ionescu.

Considerând dispozițiunile legii referitoare la pensionarea învățătorilor, ca veduva și orfanii de inv. să capete pensiiune la 6 luni dela mórtea soțului;

Considerând, că §. 140 al art. de lege XXXVIII din 1868 dispune, ca veduva și orfanii de învățătoriu să rămână o jum. de an în cortelul și în folosința salariului inv. întreg;

Considerând, ca Reglmtul pentru organizarea inv. în metropolia ort. rom. din Ungaria și Transilvania, votat în 23 Oct 1878, dispune ca veduva și orfanii de inv. să rămână o jum. de an în cortelul și în folosința salariului inv. de jumătate;

Considerând, că în Reglul pentru organizarea învățământului votat de congresul naț. bis. în 1895, nu se află în privința această nici o dispozițiune;

Congr. naț. bis. enunță: §. 74 din Reglul pentru org. inv. votat în 23 Octobrie 1878 se abrogă și se decide: Veduva și orfanii de inv. dela școalele conf. gr.-ort. rom. din metropolia ort. română din Ungaria și Transilvania rămân jumătate de an în cortelul și folosința salariului inv. întreg.

Se dă comisiei școlare.

Propunerea deputatului Dr. E. Cristea:

În biserica ortodoxă generală și în special în bis. ortodoxă română este astăzi o cerință de ordine disciplinară ca clerul atât monahal, cât și mirenesc să pörte permanent uniforma preoțescă prescrișă.

În metropolia noastră din Ungaria și Transilvania însă nu se observă această cerință, căci afară de membrii clericali din centrul eparchiei, de câțiva protopresbiteri tractuali și presbiteri din comune mai însemnate, nu numai nu pörta nimenea uniforma preoțescă, nici chiar când se află în funcțiuni bisericesci, necum în mod permanent ca îmbrăcăminte dñnic obicinuită, ci adese-ori vedem membri din cler, prezentându-se în locuri publice în vestimente neconvenabile cinului preoțesc.

Resultatul neobservării acestei cerințe este o dejosire atât a slujbelor rituale, cât și a prestigiului clerului întreg.

Anomalia această este a se căuta de o parte într'un indiferentism desaproabil față de cele rituale; er de altă parte în referințele de traiu ale clerului nostru mirenesc, cari deloc nu-i permit, mai ales clerului dela sate, dñnic, purtarea așa numitelor reverenți.

Punându-se capăt acestor stări de de vedea, ar fi de dorit, ca clerul nostru minean din întreaga provincie metropolitană — căci cel monahal observă prescripțiile bisericeii, — să fie obligat a se presenta la oficierea diferitelor funcțiuni rituale, totdeauna în reverenți, er ca îmbrăcăminte dñnică să se i-se permită a purta un costum mirenesc, correspundătoru tagmei preoțesci și referințelor, în cari trăiesce.

Din aceste considerante propun următorul proiect de conelus:

Congresul național bis. invită pe sântul sinod episcopesc, ca să binevoiască a lua dispozițiunile necesare și reclamate de vađa bis., pentru a se regula afacerea purtării costumului preoțesc.

Se dă comisiei bisericesci.

Deputatul V. Mangra: De când cu introducerea legilor politice bisericesci în țera noastră, cum se scie, guvernul țerii din propria inițiativă a început să împartă preoților din diecesele noastre un fel de ajutor bănesc, drept rebonificare pentru venitele pierdute. Chestia s'a pus pe tapet și în sinodul eparchial din Arad. Nu ne-am ocupat însă acolo cu ea. Ni s'a reflectat, că se va rezolvi în sesiunea actuală a congresului naț.-bis. După-cum am vădut, în rapörtele de până aci chestia n'a fost atinsă, și mai nu cred să se atingă nici de aci încolo. Fiindcă chestia atinge dreptul autonom al bisericeii noastre, întrucât guvernul în loc de a respecta dreptul autonomiei, al autorităților noastre bisericesci, își rezervă șiesi dreptul de a cualifica pe preoți pentru a-i împărăși seu nu, cu ajutoare. Tote confesiunile s'au rostit

în contra împărțirii prin guvern a acestor ajutoare. Scim că chiar un convent reformat presidat de Szilágyi Dezső a renunțat la ajutorul dat de guvern. Pentru-că, în adevăr, nu se împartășesc preoții vrednici a fi ajutați ei preoții, pe cari organele statului îi află demni. Cred, că nu-ie ertat organului nostru suprem a permite, ca în chipul acesta să fie jignit dreptul ierarhiei, episcopilor, metropolitului nostru.

Face propunerea următoare:

Considerând, că în urma legilor politice-bisericesci, sub titlul de recompensarea și rebonificarea perderilor ce a suferit preoțimea prin introducerea registrelor matriculare civile, guvernul după a sa chibzuială și rocoțință împarte anumite ajutoare bănești parțiale preoților din eparchiile ort. rom:

Congresul bis. al provinciei noastre metr. se pronunță asupra naturii și modului de distribuire a acestor ajutoare din respectul dreptului autonom al bisericii.

Se dă comisiei bisericesci.

Propunerea deputatului N. Zigre:

Având în vedere, că precum pe alte terene publice, așa și pe terenul învățământului poporal, funcționarii în învățământului, adică învățătorii, cari se disting prin hărnicia lor și prin rezultatul serviciilor prestate, sunt de a se considera și a se remunera prin înaintare la posturi mai bine dotate, ceea-ce s'ar putea realiza numai prin clasificarea posturilor învățătorești după dotațiunea acelor și prin regularea dreptului de a putea concurge la acelea; dar având în vedere și împrejurarea, că în anul 1898 cu 1 Septembrie se vor introduce adausele cuncuenale, ér prin promovarea învățătorilor cu servicii mai îndelungate dela posturi cu dotațiuni mai inferioare, la stațiuni mai bine dotate, — comunele bisericesci unde s'ar face strămutare ar fi scutite deocamdata de sarcina de a presta primul adaus cuncuenal din aceste considerațiuni fac următoarea propunere:

„Congresul cu privire la instituirea învățătorilor la școlele confesionale gr.-or. române elementare din metropolie, — spre completarea regulamentului votat sub Nrul 110 din a. 1895 §§. 56—74, hotărăsește următorul normativ:

1. Posturile — stațiunile — învățătorești la școlele poporale gr.-or. române confesionale din metropolia noastră, după emolumentele acelor, se împart în trei categorii seu clase și anume:

a) În clasa — categoria — întâia aparțin acele stațiuni învățătorești, cari sunt dotate cu cel puțin 600 fl. seu mai mult, afară de cortel și grădină.

b) În clasa — categoria — a doua aparțin posturile învățătorești dotate cu 300—600 fl., afară de cortel și grădină.

c) În clasa — categoria — a treia aparțin toate școlele dotate cu 300—400 fl., afară de cortel și grădină.

2. La deplinirea posturilor în învățătorești sistemisate în modul premis se normeză următoarele reguli:

a) La posturile învățătorești de prima clasă vor putea concurge acei învățători, cari pe lângă pregătirile de cel puțin 4 clase gimnaziale, reale, comerciale, ori civile, și absolvarea pedagogiei, vor fi provăduți cu testimoniu de calificățiune cu calculul general „distins” și vor dovedi pe terenul cultural un serviciu de cel puțin 5 ani, cu rezultat laudabil, recunoscut de autoritatea superioară a respectivilor.

b) La posturile învățătorești de clasa a doua vor putea concurge acei învățători gr.-or. români, cari pe lângă pregătirile recerute și pe lângă absolvarea pedagogiei vor fi provăduți cu testimoniu de calificățiune cu calculul general „bun” și vor dovedi pe terenul învățământului poporal un ser-

viciu de cel puțin trei ani cu rezultat bun, constatat de autoritatea superioară a acelor.

c) La stațiunile învățătorești de clasa a treia vor putea concurge toți învățătorii aplicabili, precum și absolvenții de pedagogie și absolvenții de teologie, — dacă vor fi provăduți cu testimoniu de calificățiune învățătorească.

3. La cas, când la o stațiune învățătorească cu dotațiune mai superioară nu ar concurge nici un recurrent provăduț cu calificățiune pretinsă pentru aceea, — în mod excepțional, lipsind recurrenti în condițiunile pretinse, — vor putea fi admiși în candidare pentru alegere și concurenți cu calificățiune numai pentru clasa mai inferioară.

Acest normativ intră în valoare la terminul prefript, după publicarea prescrișă și la reviziunea regulamentului, pentru promovarea învățământului poporal, are să fie introdus în acel regulament.

Se dă comisiei școlare.

Deputatul George Ardelean adresează presiului următoarele interpelări:

1. Inalt Presidiu! Având în vedere, că diariul „Tribuna” aduce sci rea adresată chiar către membrii congresului, că față de cauza despărțirii ierarhice a românilor dela biserica Stului George din Timișoara-Fabric, actualul protopop tractual n'ar desvolta interesul convenit, ci că densus ar purta vina trăgătorii acestei cauze;

Având eu, ca parochian dela acea biserică, interes atât pentru cauză, cât și pentru autoritatea organului învinuit, adică al protopopului, care ca organ al dieceei nu e permis să fie bănuț fără vină, deore-ce deodată cu densus sufer și interesele bisericii românești din parochia noastră;

Sciind eu în fine, că congresul este corporațiunea supremă, chieată de a controla afacerea despărțirilor ierarhice în genere și a bisericii Sântului George în special — care afacere s'a pertractat în acel congres de mai multe ori, —

Imi iau voie a adresa Inaltului Presidiu următoarea întrebare:

Are Inaltul Presidiu cunoscință, că în adevăr afacerea despărțirii ierarhice a românilor dela Sântul George se trăgeneză din vina protopopului actual, și că în ce stadiu se află această cauză?

P. S. Sa Ep. Mețianu răspunde, că în privința întârzierii organizării parochiei nu poartă vina organul învinuit. Protopopul a făcut consemnarea parochienilor și a constituit comuna bisericească. Interpelantul se declară mulțămț cu răspunsul P. S. Sale.

2. Inalt Presidiu! În diarul „Tribuna” s'a publicat sci rea îndreptată către membrii acestui congres, că fondul pentru înființarea episcopiei din Timișoara nu s'ar administra de către organele competente în curățenia și în conformitate cu dispozițiile din vigoare. Ținând eu atât ca parochian dela biserica Sântului George din Timișoara Fabric, cât și ca membru al acestui congres, ca pe de-o parte fondurile noastre bisericesci să corespundă menției lor, ér pe de altă parte, ca organele noastre bisericesci, și în cazul de față protopopul actual, contra căruia sunt îndreptate atacurile din numitul diar să nu fie învinuit fără temei, deci, pentru clarificarea cauzei mi permit a îndrepta către înaltul presidiu următoarea întrebare: Are cunoscință înaltul presidiu cum se administrează fondul pentru înființarea episcopiei din Timișoara și că în ce stadiu se află această afacere?

Ep. Mețianu: e în poziția de a asigura pe interpelant, că banii fondului episcopiei înființându sunt depuși la Timișana. Fondul se administrează din partea protopopiatului Timișorei cu cea mai deservită acurateță.

Deputatul Ardelean se declară mulțămț cu lămurirea.

Excelenția Sa metropolitul din pricina că se simte obosit, rōgă pe P. S. Sa episcopul Mețianu se conducă sedința, declară, că va sta la dispoziție, dacă vre-o chestie va reclama lămuri din partea Sa. P. S. Sa Mețianu ocupă presiul.

La ordinea zilei raportul comisiei finanțare.

Raportorul Dr. N. Oncu referă asupra raportului gen. al consistoriului metropolitan ca senat episcopesc.

În general la propunerea comisiei raportul se ia la cunoscință și se primesce de basă la desbaterea specială.

În special, ce privesc administrarea averii metropoliei și socoțile relative la această administrare de pe anii 1895 și 1896, preliminarele și darea de sēmă asupra fund. „Gozsdu”, precum și proiectul de regulament petru afacerile episcopesci, înaintate toate cu raporte separate, se rezervă dreptul congresului de a se pronunța, când aceste afaceri vor veni la ordinea zilei.

Comisia constată, pe basa conspectelor intrate dela diecese, starea averii dieceselor și a comunelor bisericesci la finea anului 1896 în următoarele cifre sumare:

1. Starea archidieceei: floreni: 2,269 909.14.

2. Diec. Arad fl. 1,228,440.88½. Avearea comunelor bis. din epar. Arad și distr. cons. Orădii-mari fl. 8.542,267.34.

3. Avearea dieceei Caransebeș fl. 631.197.66¼. Avearea comunelor bis. din diecesa Caransebeșului fl. 5,625,868.26 cruceri.

Lipsind conspectul despre averea comunelor bisericesci din archidiecea, comisia propune, ér congresul însărcinează pe consistoriul metropolitan, să cēră acel conspect dela archidiecea, și în fine pe viitor în raportul seu gen consistoriul metropolitan să prezenteze în cifre sumarii și separat starea averii dieceselor și a comunelor din fiecare dieceă în mod comparativ cu starea din anii precedenți.

Deputatul V. Mangra: primesce propunerea comis. L'a surprins o poziție din raportul gen. al consistoriului; poziția relativă la monumentul lui Șaguna. A. Șaguna este regeneratorul bisericii noastre și a încetat din viață de un lung șir de ani. Cu toate aceste suma merită pentru ridicarea unui monument acestui mare bărbat al nēmului și bisericeei nōste s'a ridicat numai abia la 5000 fl. Suntem un popor sērăc, însă cu totă sērăcia noastră s'ar pretinde, ca acest fond să se presinte într-o stare mai bună. Preoțimea noastră națională ar trebui să-și aducă aminte și să jertfescă mai mult pentru acest mare binefăcător al nēmului și bisericeei nōste.

Face următorul amandament la propunerea comisiei: Consistoriul metropolitan se însărcinează a recerca pe consistoriele eparchiale, ca să continue colecta pentru ridicarea monumentului archiepiscopului și metropolitului Andreiu Baron de Șaguna.

Amandamentul propus de dl V. se primesce.

La ordinea zilei raportul comisiei organizătoare. Raportorul Aug. Hamsea referă în afacerea arondării cercurilor electorale congresuale în diecesa Caransebeșului. (Se sci, că frunțașii grănițerilor din diecesa Caransebeș au cerut abrogarea arondării cercurilor elect. congresuale decretate prin congres, cât pentru diecesa Caransebeșului) Comisia propune: Congresul aprōbă concludul consistoriului metropolitan în afacerea acēta adus în a. 1896, și decretēză susținerea împărțirii vechi a cercurilor pentru alegerea deputaților congr. în diecesa Caransebeș până atunci, până când neli-niștea existentă, de altcum neîntemeiată, va înceta.

Ex. Metropolitul constată, că în cons. metropolitan a venit de repețite-ori obiectul acesta înainte. La început cons. metropolitan a insistat să se facă im-

părțirea fără luarea în combinare a confiniului militar încetat. În urmă însă sub presiunea unor cereri amenințătoare din partea unor credincioși din diecesa Caransebeș, a fost nevoit să cedeze. Concludul din urmă al consistoriului metropolitan e luat sub presiunea unor amenințări de cel mai acut calibru. Iși exprimă părerea de rău asupra acestui incident. Unde am ajunge, dacă totdeuna consistoriul ar fi silit să lucre sub presiune? Constată, că cererile amenințătoare au venit toate din partea inteligenței din diec-să; din partea consistoriului nu s'a făcut remonstrație. Considerând, că alegerea deputaților s'a sērșit după împărțirea veche, e pentru ținerea și mai departe a acestei împărțiri, până la un privilegiu mai bun de a aplica împărțirea nouă.

Al. Mocsonyi: Susține părerea comisiei. E adevăr, că s'a făcut presiune. Consistoriul metr. condus de îngrijirea părintească, ca credincioșii să nu se simtă jigniți în sentimentele lor, a ținut în suspens executarea concludului congresual. Trebuie să recunoscem, că aici stăm în fața unui triumf al particulismului în biserică, care ar fi de dorit să nu se repeteze. Afacerea trebuie lăsată să adormă de sine. Să lăsăm în starea actuală chestiunea până la domolirea spiritelor.

I. de Preda e contra motivării propunerii comisiei. Dacă am enunța, că ținem în suspens aplicarea arondării până la liniștirea spirilelor, am recunosc, că cedăm presiunii. Să constatăm simplu, că ținem în suspens aplicarea arondării celei nōue.

V. Babeș: Vorba e: abrogăm noi legea, seu nu? Dacă se primesce propunerea dlui Preda, atunci abrogăm legea sub mască. Pentru a salva prestigiul seu, congresul nu pōte să abroge legea, ce a adus-o odată, ci trebuie să o susțină în ceva chip. Trebuie deci să enunțăm ceva, prin ce susținem legea adusă. Să se declare: suspendem legea în chip provisor, seu până când spiritele se vor calma.

P. Cosma: Nu e de acord cu vederile Ex. Sale. Chestiunea e veche, și e provocată de Statutul org., care cere arondarea cercurilor electorale. Congresul a făcut arondarea. Sinodul din Caransebeș a cerut abrogarea ei. Să așteptăm până când se vor calma spiritele. Va veni timpul, când și conducătorii grănițerilor se vor convinge, că nu li se face nedreptate.

I. Ionaș: E unul dintre cei ce au subscris petiții către consistoriu pentru abrogarea împărțirii cercurilor electorale. În petiții a făcut atent consistoriul la urmările desastrose, ce ar rezulta, când s'ar forța afacerea. N'a fost însă nimic amenințător în acele petiții.

Ep. Popea spune, că a amintit și mai repetēză și acum, că nu trebuie impusă împărțirea contra voinței poporenilor, căci în chipul acesta am produce numai vrajbă în spirite. No trebuie să nism la înfrățirea spiritelor! Mulțămesc în numele credincioșilor din diecesa Caransebeșului, pentru resolvarea cauzei lor în est chip.

Punēdu-se la vot, propunerea comisiei se primește, cădēnd cea a deputatului Preda.

Tot comisia organizătoare prin referentul A. Hamsea raportēză asupra chestiunii sulevate în cons. din Oradea și subșternută congresului prin cons. metr.: Ore presidentului consistorial, ori consistoriului i-compete dreptul de a denumi pe administratorul protopresbiteral?

Consistoriul metropolitan, considerând, că chestiunea nu este regulată în statul org., subșterne afacerea spre regulare, cu propunerea:

Presidentul consistoriului are să denumescă pe administratorul, notificând denumirea proximei sedințe plenary.

Comisiunea propune: Administratorul prot. se denumesc prin consistoriul eparchial, ér proviziunea interimală și

anume până la proxima întrunire a consistoriului, o face președintele consistoriului.

I. Lenger face contrapropunerea: Instituirea provizorie a administratorilor o face epis opul până la efectuarea alegerii.

Excelexia Sa spune, că la arhidieceșă se urmăze în sensul propunerii cons. metr., care e identică cu cea a comisiei.

Președintele face provizia, și o face cunoscută proximei ședințe plene. Spriginesce propunerea comisiei.

Punându-se la vot, propunerea lui Lenger cade, și se primesce cea a comisiei.

Tot comisia organizătoare prin acelaș raportor referă asupra cererii cons. din Caransebeș pentru permisia de a se strămuta reședința protopopiatului Vêrșet din Ritișor la Vêrșet, unde e a se înființa o parohie românească.

Cererea se învuițează.

Tot comisia organizătoare prin raportul N. Zigre referă asupra raportului general al delegațiunii congrsuale pentru despărțirea ierarhică a Românilor de Sêrbi. Raportul gen., în care se arată numărul comunelor și a sufletelor desfăcute din legăturile ierarhiei sêrbesci și stadiul proceselor pentru despărțirea celorlalte comune și a mănăstirilor se cetesce în întregime.

Comisia propune, ca raportul să se ia la cunoștință, să se tipărească și acludă la protocol.

V. Mangra: In forma, în care se prezintă raportul delegației înaintea congrsului naț. bis., în parte pôte să ne satisfacă, nu însă în rezultatele sale finale. Despărțirea ierarhică începută la 1871 se pare că n'a ajuns încă nici măcar la mijloc cu delegațiunea noastră ce privesce rezultatele obținute. E îmbucurătoriu, că am ajuns să încorporăm câteva comune la metropolia noastră. Comunele aceste însă sunt puține față de cele ce nu sunt încă despărțite.

Nu sunt încorporate metropoliei mănăstirile, cari dispun de averi mari. Dacă delegația nu va grăbi cu descorporaarea lor dela sêrbi, vom ajunge, să primim câteva din ele și fără vre-o stăruință din parte-ne, după-ce averile lor vor fi exhauriate în favorul ierarhiei sêrbesci.

Propune, ca delegația să grăbescă cu chestiunea de despărțire cu mai mare intensitate, prin intentarea procesului pentru mănăstiri.

V. Babes. Își exprimă părerea de rău asupra faptului, că dl Mangra nu cunoșce de loc afacerea despărțirii ierarhice. Observă, că nimeni aproape, nu există ađi între fii bisericii noastre, care se cunoscă chestia această temeinic. Intr'o vorbire de peste o oră, face istoricul afacerii până în stadiul ei de ađi, arată că delegația lucră neînțet și cu stăruință, și în curând va arăta rezultate tot mai îmbucurătoare în chestiunea despărțirii de Sêrbi.

Propunerea comisiei dimpreună cu amandamentul deputatului Mangra se enunță ca conclus.

Ședința proxima se anunță pe mâne la 9 ore a. m., cea prezentă se ridică la ora 1 și 1/2.

Rin.

Laudă-te gură. „Unirea” din Blaj în numărul său 45 din a. c. reproducând corespondența dișerului „Alkotmány”, pe care o am reproduș și noi în numărui 110 al dișerului nostru, serie la adresa noastră următoarele:

„Cui se credi? — „Telegraful Roman” abia lasă să trecă număr, în care se nu cerce a discredită sfânta unire repeșind până la grătă, că ea ar fi fost identică cu vândarea individualității naționale a Românilor.

Acum vine „Alkotmány” și în numărul său din 10 a. c. ne aruncă în față învinuirea chiar contrară. Corespondentul lui din Bucureșci îi serie adecă cu inscripția „România și cestiunea ardeleană” următoarele: „Aici reproduce corespondența, apoi încheie:

„Astfel serie catolicul (?) „Alkotmány”.

Cui să i credem deci, „Telegrafului Roman” ori lui „Alkotmány”? Le facem pe plac la amândoi și le credem la amândoi. „Telegrafului Român” îi credem bucuș, că noi fii sfântei uniri suntem catolici mai credincioși decât Ungurii catolici, ăr lui „Alkotmány” îi credem tot așa de bucuș, că sfânta unire nutresce în fii săi o iubire mai mare de nēm, decum o face această așa numitul „ortodoxism”.

Nu-i stricăm „Unirea” gustul pentru modul cum ne crede nouă și cum crede lui „Alkotmány”. Îi observăm numai atăta, că acei bărbați români, cari au propagat naționalismul în școlele din Blaj, dacă au ținut la nefericita „unire” cu biserica Romei, șeu mai bine ăis la desbinarea confesională a Românilor din țările corōnei St-lui Ștefan, au ținut legături bisericesci numai cu Roma și pe cât le a fost cu puțință au căutat a se smulge cu totul de sub influința bisericii apurcate magiarisătoare în brațele căreia i-a rapuscat un arhieru nesocotit chiar e călcareă jurământului său arhieresc și numai pentru câștiguri materiale în favorul său și a clerului său. Aceia și-au priceput mai bine chemarea față de dator nțele lor cătră nēm, decât clerul unit de ađi, care în contra voinții mirenilor luminați și fără scirea poporului alergă în numele lui și se îmbulzesc la ôlele bisericii papistașe magiarisătoare dela noi.

Din partea clerului gr-cat., mereu se accentuează, că unirea cu biserica Romei e pur dogmatică. Întrebăm acum pe acest cler gr-cat.: dacă unirea domniei lor cu biserica Romei e curat dogmatică și întreg cultul și disciplina o țin cea a bisericii orientale — atunci ce caută el în conferențele clerului romano-catolic dela noi, care pe lângă aceea, că se ține de o bserieă cu alt cult și altă disciplină, mai e și dușman de mörte naționalității noastre române?

Dacă acea uniune bisericească e curat dogmatică, atunci numai la conferențe în cari se pertractează curat numai cestiuni, de credință ar avea rost să participe credincioșii uniți, — încolo caute a-și dobândi o autonomie bisericească perfectă, proprie numai bisericii lor, așa precum li-o dictăză această spiritul organizației bisericii orientale. Exemplul il au în referințele bisericii noastre ortodoxe române cu biserica ortodoxă sêrbescă din patrie, cari numai în cestiuni dogmatice țin consultări împreună. (Dar mulțămia cestiunilor, dela despărțirea noastră bisericească de cătră sêrbi până acum nici de acestea n'am avut trebuință.)

Scim noi ăstul de bine, că fii „sfinte” uniri din Blașiu sunt catolici mai credincioși decât Ungurii, ba mai catolici chiar și decât Papa. Intocmai ca renegații, cari sunt cei mai mari persecutatori ai nēmului de care s'au lăpădat și cei mai zeloși naționaliști ai nēmului în ai căruți ôle își bagă nasul.

Dar că „sfânta unire ar nutri în fii săi o mai mare iubire de nēm, decum o face această așa numitul „ortodoxism”, nici „Alkotmány”, nici „Unirea” nu e chemată a judeca, ci în prima linie guvernul magiar, asupritoriu, și legislativa țerii, cari nu odată s'au exprimat în modul cel mai dușmănos asupra instituțiilor noastre, bisericesci cari pentru apărarea intereselor noastre naționale formăză un seut cu mult mai puternic, chiar și față de guvern și legislativa dușmană bisericii noastre, decum formăză instituțiile bisericești unite cosmopotite. Pentru ce altceva dar este mai persecutată biserica noastră decât cea unită?

Ei, dar domnii dela „Unirea” fiindcă li s'au adus ôreări laude într'o corespondență tendențioasă publicată într'un dișar magiar pentru naționalismul propagat în școlele din Blașiu, pentru care clerul unit nu are mai nici un merit, se umflă în pene și se laudă încât de piatră să fii, ca să nu riđi de ei, ori, ce e și mai rău, se nu-i compătinesci.

Fac tocmai ca magiarii șoviniști, cari mereu se laudă cu cavalerismul lor față de naționațitățile nemagiare, că ei adecă nu voese magiarisarea aceloră, ci pot în dragă voie să-și păstreze și cultive limba, datinele și alte caractere naționale ale lor, dar pentru aceea tot pretind și le silesc să învețe limba magiară și nimic nu le dau pentru scopurile lor naționale din bugetul statului la al căruți susținere și ele contribue și pôte în măsură

mult mai mare cu avutul și sângele lor decât ei, chiar cu desconsiderarea legilor existente.

Așa și uniții din Blașiu, mereu se laudă cu maica Roma și cu naționalismul lor supt de acolo, dar pentru aceea nu înceta a se îmbulzi la ôlele (congrua) bisericii papistașe magiarisătoare dela noi în afaceri cu totul străine de competența dđlor lor.

Nu e mirare, — din interese materiale s'a făcut unirea, și interesele materiale se urmăresc și ađi în primul loc.

Deci:

Laudă-te gură, mai departe.

Revista politică.

Diu parlamentul maghiar.

Casa magnaților. La 20 l. c. s'a ținut în casa magnaților o ședință în care s'a notificat înalta distincțiune de care s'a împărțit Ungaria în timpul din urmă prin vișita împăratului german Wilhelm II. și a regelui român Carol I., distincțiune, care face pe magnați și în general pe toți Maghiarii să-și aducă aminte de gloria Ungariei de odinoră înainte cu seculi. În deosebi s'a accenuat importanța discursului împăratului german și darul Maj Sale împăratului și regelui nostru Francisc Iosif I. cu privire la cele deșce statue, prin care se va eternisa memoria alor 10 bărbați maghiari, cari s'au distins în serviciul patriei. S'a cetit apoi o adresă de mulțămia cătră Maiestatea Sa, pentru acest dar carea se va inmanua la timpul seu Maiestății Sale.

A urmat apoi prezentarea mai multor exhibite între cari una referitoare la suspendarea dreptului de imunitate a episcopului contel Gustav Majláth dela Alba-Iulia pentru primirea la confesiunea papistașă a unei fete de confesiunea reformată înainte de a fi împlinit această etatea legală de 18 ani, pe când episcopul era încă numai capelan în Komorn. A fost interesantă motivarea conților Eszterházy și Zichy pentru neextradarea episcopului înaintea judecării din cauza acestui delict. Contele Eszterházy și Zichy Nándor vđd în cererea judecătoreșci cercuale din Komorn pentru extradarea episcopului numai o șicanare nejustificată, cu atât mai virtos, căci fata din chestiune numai cu 2 luni nu împlinise etatea de 18 ani și legile existente nu preved pedepse pentru astfel de casuri, ci quasi tacite numai nu recunosc legalitatea trecerei; apoi în cazul concret nici urmări civile nu subsistă Acestea înțelegem din argumentarea numiților conți. Conțele Zichy Nándor însă se pune pe un punct de vedere mult mai înalt, când omul trebuie să se supună legilor omenesci, numai până la gragul, când acelea nu vin în colisiune cu legile divine, cu legile conșeiinței. La această reflectăză minitru de culte și instrucțiune publică Wlassics, că o astfel de argumentațiune e curat propagarea ănarhiei, și legilor existente ale statului trebuie să se supună deopotrivă toți membrii contesiunilor recunoscute de stat. Punându-se la vot cererea extradării episcopului, aceea se învuițează.

După primirea unor proiecte de legi de mai puțină însemnătate și după verificarea protocolului ședinței de ađi, ședința se încheie.

Discursul domnului Méline. În vederea apropiatei sesiuni parlamentare și în vederea apropiatelor alegeri generale, mai toți miniștrii francesi cutreeră țera, ținând importante întruniri publice, în care se explică cu francheță și în amănunt totă politica guvernului, tôte reformele ce se vor propune în parlament, întręa lui conduită trecută și viitoare.

Acest fericit obicei există și în Anglia. În ambele țeri opinia publică e în măsură de a judeca cele mai mici acte ale guvernului, căci reprezentanții lui nu se sfiesc de a i le expune forțe pe larg și forțe categoric.

Acastă politică de sinceritate și de lumină, dă rōdele cele mai fericite, mai ales când o comparăm cu politica misterioasă și ascunsă, care s'a făcut și se face în alte țeri.

Cu un cabinet Salisbury său Méline, opinia publică scie în cotro merge și cum merge; cu un cabinet ca al lui Crispi, de pildă, țera e dusă în prăpastie înainte ca publicul să afle ceva și ca ômenii înțelepți să pōtă interveni la vreme.

Ar fi de dorit ca să vedem și la alții încetând sistemul Crispian, și luându-se frumōsele obiceiuri politice ale cabinetelor engleze și franceze.

Din tôte discursurile pronunțate de miniștri în Franța, cel mai important, din tôte

punctele de vedere, și ca francheță, și ca claritate și ca cuprins, e acela al dlui Méline, președintele consiliului, serie „Drp”.

Etă resumatul importantului său discurs:

D. Méline s'a declarat partisan al stabilității guvernamentale, sub ori-ce formă. Aduce ca probă, că d-sa a ținut mai tôte ministerele, ba chiar cele care nu-i prea plăceau, pentru a confirma opiniei de mai sus.

Doue excepții a făcut numai: combătând ministerul Goblet, fiindcă avea în sîmul său pe generalul Boulanger, de a căruia porniri dictatoriale d. Méline s'a temut în tot-deuna, și pe ministerul Bourgeois fiindcă pactisase cu socialiștii.

D. Méline s'a declarat partisanul unei puternice alianțe a tuturor elementelor republicane, dar conduita radicalilor, mereu animați de dorința puterii cu ori-ce preț și prin urmare obstrucționiști în cameră, împedică această alianță. Pe de altă parte radicalii pactând neconțenit cu socialiștii pentru a răsturna guvernele republicane, d. Méline crede, că nici o înțelegere nu e posibilă cu dēșșii.

Neputând combate nici unul din actele guvernului actual, radicalii îi acusă de clericalism.

D. Méline protestăză în contra acestei acușățiuni, care nu se pote proba, și spune, că d-sa e partisanul menținerii concordatului și a nemestecărei clericilor în politică, dar că are și va avea pentru religie un respect sincer.

Oratorul protestăză și în contra alianței cu monarchiștii, arătând, că radicalii se aliază la vot cu ei, pentru a resturna guvernele republicane.

Va primi însă în sîmul majorității republicane pe ori-ce monarchist, care se lăpădă sincer de ideile lui și se aliază franc la republică.

Pe aceștia îi combate pe față și declară, că va fi neconțenit în contră-le, lăsând radicalilor grija să se alieze cu dēșșii.

La viitoare alegeri guvernul va sustine franc politica sa republicană, nealiindu-se cu nici un partid extrem, pentru a da țerei odată posibilitatea de a se pronunța categoric.

În viitoră sesiune parlamentară guvernul va propune următoarele reforme: descentralisarea administrativă, case de pensii pentru lucrători și pentru bătrâni, înființarea de credite agricole, încurajarea mutualității, etc.

D. Méline închee cu această, spunând, că realitatea mult dorită a comerțului european e plină de cele mai frumōse rōde pe viitor.

Apoi, în mijlocul celor mai șgomotōse aplause, președintele consiliului aduce omagii dlui Felix Faure pentru reușita călătoriei sale la Petersburg, de unde a adus alianța franco-rusă.

O mai repetăm, încheie „Dr.”: Am dori ca exemplul dlui Méline să fie urmat și de alți prim-miniștri, și opinia publică să fie ținută și în alte țeri așa de în curent cu ideile și planurile guvernelor, cum e ținută cea din Franța.

Noutăți.

Dela congres. Vicariul Iosif Goldiș dela Oradea-mare, după-ce în urma votului sinodului episcopesc a fost justificat în esențial cu privire la ținuta sa față de biserică ca deputat dietal aparținătoriu partidului liberal (guvernamental) și astfel verificat, fiindu-i și alegerea, protestată, în ordine, — în ședința ultimă, de eri după amēđi, a depus verbal mandatul la dispoziția congrsului și imediat a părășit sala. Congresul i-a primit abdicarea.

Ședințele au fost terminate aseră, și cu trenul dela 10 ore cei mai mulți deputați congrsuali au părășit Sibiul.

Avis literar. O. D. ! E oplângere generală, că învățătorului, preotului, țșeranului cum și orășanului român, care a absolvit o școlă primară, nu li-se oferă spre citire aceea ce e frumos și folositor. Apar în țera reviste cu un caracter aproape cu totul special, care pot folosi învățătorilor, preoților și tuturor acelor, cari se ocupă cu o meserie ôre-care; reviste

însă, cu un caracter de popularizare și enciclopedic în care cetitorul, mai ales țăranul, să găsească într-o limbă înțeleasă de el, tot ce poate contribui la cultivarea minții și inimii lui nu avem încă până în timpul de față. De aceea, mulți nu cetesc aproape nimic, așa că pierd și ce câștigă în școală, iar alți citesc ce li s-a oferit de cel dintâi venit. S-au găsit în casele țăranilor și omenilor cu puțină carte scrisă, al căror coprint, îți spărie mintea și rămân uimit cum s-au putut publica și răspândi în popor asemenea scrieri cu deservărire otrăvitoare pentru viața lor sufletească.

Un număr de profesori, institutori și învățători ne-am unit cu voința tare, ca să punem totă priceperea și munca noastră, totă inima noastră spre-a înlătura acest rău și să căutăm de a da poporului nostru adevărata hrană sufletească, dătătoare de viață. În scopul acesta vom scote cu începerea dela 1 Octombrie a. c., o revistă săptămânală de popularizare cu titlul de „Albina”. Această revistă va purta un caracter cu totul național. Vom face ca atât prin cuprins, cât și prin formă să fie privită cu drag de ori și ce Român, fără deosebire de vederi. De aceea politica de partid ne va fi străină, va fi înlăturată cu deservărire din studiile noastre. Avem convingerea intimă, că vom izbăvi cu succes din punctul de vedere moral, în întreprinderea noastră, căci urmăm o cauză sântă națională și avem asigurat și concursul omenilor de bine din țara noastră.

Facem însă un apel călduros la toți cari cugetă și simt ca noi, de a face propagandă pentru această revistă, prin răspunderea ei până în cele mai îndepărtate colțuri ale țării, ca astfel să putem ajunge cu timpul a o răspândi pretutindeni unde se grăește românește.

Revista va apare în două côle format No. 12, cuprinzând 32 pagini, odată pe sep-

tămână; și pe lângă bogatul material ce va cuprinde, va avea cel puțin două ilustrațiuni. Abonamentul cu toate acestea nu va costa decât 5 lei pe an.

În speranță, că apelul nostru va fi cu bună-voință primit de d-văstră, Vă rugăm a ne comunica rezultatul Administrației revistei, strada Mântuleasa No. 9, București.

Primiți, Vă rugăm, O. D., asigurarea stimei ce Vă păstrăm.

P. Garboviceanu, C. Rădulescu-Motru, I. Otescu, G. Adamescu, N. Nicolaescu, Const. C. Pop-Tașcă, V. Stoicănescu.

* *

Comitetul parohial gr. or. din Alămor, are onorul a invita la celebrarea *sânțirii noiei biserică*, ce se va efectui în 19/31 Octombrie 1897. Alămor, Octombrie 1897. Pentru comitetul parohial: *Simeon Alămorean* de Alămor, paroh.

* *

Bibliografie. A apărut: „*Transilvania*”, Nr. 8 pe luna lui Octombrie — 1897, organul Asociației pentru literatura română și cultura poporului român, cu următorul bogat

Sumar:

Adunarea generală dela Mediaș. — Des-părțimintele și agenturile „Asociației”. — „Die erde und ihre völker” despre regatul României, de N. Togan. — Poveste despre bărbatul care a scut limbi multe și despre păteniile lui cu nevasta sa, de G. Todici. — Știință literatură și artă. — Concurs literar. — † David baron Urs de Margina — † Alexanru Roman — † Nicolae Popovici. — Partea oficială: Statutele Asociației pentru literatura română și cultura poporului român. — Propunere pentru ridicarea unei case naționale și pentru înființarea unui internat de băieți în Sibiu. — Proces verbal din ședința comitetului „Asociației pentru literatura română și cul-

tura poporului român” ținută în Sibiu la 23 August 1897. — Procesele verbale ale adunării generale a „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român” ținută în Mediaș. — Ședința I. la 27 August 1897. — Ședința II. la 28 August 1897. — Ședința III. la 29 August 1897. — Proces verbal din ședința comitetului Asociației ținută în Mediaș la 28 August 1897.

*

— În editura tipografiei W. Krafft din Sibiu au apărut următoarele **Calendare pe anul 1898**, toate ilustrate:

Calendarul sateanului (17 cr.)

Amicul poporului (40 cr.) și

Posnașul (c. umoristic, 36 cr.)

Deasemenea a eșit de sub tipar în „Tipografia” soc. pe acțiuni în Sibiu, *Calendarul poporului* pe anul comun 1898 (preț 20 cr.)

Varietăți.

Despre o nemai pomenită invențiune i-se scrie din Oravița „Gaz. Transilvaniei” din Brașov. Anume croitorul român, dl Petru Manci, premiat cu diferite diplome și medalii de aur și de argint pentru lucrările sale, care a inventat și un nou sistem de mașini de cusut, privilegiate deja pentru Austro-Ungaria, scrie că a mai făcut o invențiune. Această invențiune însă, decât și nu mai pe jumătate s-a adevărit, ar fi o adevărată minune. Invențiunea, cum crede dl Manci, ar pute înlocui toate locomobilele, ce produc ați putere artificială; fără toc, fără apă și fără electricitate scie se producă o putere, care fără cel mai mic pericol se poate aplica la mașini de cusut, la mașini de tipografie, la mori de măcinat, la mașini de treerat, de cosit, și de arat, la diferite fa-

brica, la căile ferate și cu un cuvânt la toate întreprinderile, cari au lipsă de putere artificială. Mai spune dl Manci, că prin noua sa invenție se poate pune în lucrare un aparat, funcționând mai mulți ani de-arândul regulat și și noapte, fără a avea lipsă de alt ajutor, decât numai de uleiul necesar la ungerea osilor, deore-ce, ăce, „aparatură își ia el însuși din magazinul de aer puterea, ce o dă spre folosință, putând avea în acest mod și diferite orolage de părete și de biserici, fără a le mai trage niciodată”. Ce-i mai mult dl Manci, ăce, că noua sa invenție se poate pune în comerț numai cu un capital de 2000 fl. D-sa promite a da informațiuni amănunțite tuturor celor ce se vor adresa la dănsul în Oravița (Bănat). O descriere completă, ăce că va pute da numai după ce invențiunea sa va fi privilegiată. — La totă întâmplarea, dl Manci e de admirat chiar și numai pentru ideea, cu care se ocupă. N-ar fi fără interes, ca planurile dănsului să fie studiate.

* *

Bou și măgar. Adese-ori se întâmplă, că certându-se doi între olaltă, unul se adresează câtră celalt cu titlu „onorific” de „bou”, ăce celalt îi reflectează nu cu mai puțină curtuasie cu titlu de „măgar”. Întrun astfel de proces odată un judecător chemat stante pede a rostit următoarea sentință solemnă:

„Ambii aveți drept, și n-aveți. În esență ambii aveți drept, în formă însă nici unul n-are drept”.

Și certareții s-au depărtat fiecare mându-lu, că totuși barem în parte (în esență) a avut drept, regretând numai că n-a avut drept și în formă.

FALIMENT MARE!

New-York și Londra n-au eruat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s-a simțit îndemnată a desface proviziunea sa întregă numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu împuternicit. Expedez deci ori și cui obiectele următoare pe lângă simpla rebonificare de **fl. 6.60** și anume:

- 6 bucăți **cuțite forte fine** cu tăiș englez veritabil.
- 6 bucăți **furculițe de argint-patent** american dintr-o bucată.
- 6 bucăți **linguri de argint-patent** american.
- 12 bucăți **lingurițe de argint-patent** american.
- 1 bucată **lingură pentru supă** de argint-patent american.
- 1 bucată **lingură pentru lapte** de argint-patent american.
- 2 bucăți **păhare pentru ouă** de argint-patent american.
- 6 bucăți **tave Victoria** englezești.
- 2 bucăți **felinare admirabile** de masă
- 1 bucată **sitiță** pentru ceai.
- 1 bucată **presărătoare** pentru zahăr pisat fin.

[202] 1-7

44 bucăți laolaltă numai **fl. 6.60**

Toate aceste 44 obiecte au costat mai înainte **fl. 40** și se pot căpăta acum pentru prețul minimal de **fl. 6.60**. Argintul-patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează colorărea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin acesta publice, a retrimite banii tuturor cărora nu le convine marfa fără nici o piedică și nimenea n-ar trebui să lase a trece această ocaziune favorabilă, fără a-și procura această **garnitură splendidă**, care se potrivește mai ales ca

present escelent de nuntă și occasional

cum și pentru ori-ce gospodărie mai bună.

Se află numai la

A. HIRSCHBERG,

agentura centrală a fabricelor unite de argint-patent american.

Viena, II. Rembrandstrasse 19/II. — Telephon Nr. 7114.

Trimiterea în provincie pe lângă ramburs sau anticiparea sumei

Praful necesar de curățit ro cr.

Veritabil numai cu marca de alături înregistrată (metal de senătate)

Estras din scrisorile de recunoștință.

Primit expedițiunea și sunt foarte mulțumit, mă mai rog pentru o garnitură pompoasă a fl. 6.60. Cluș.

Escelența baronessă Bánffy.

Primit comanda, sunt foarte mulțumit, rog să-mi mai trimiteți una.

Bozovici, Ungaria.

Alex. Keresztes, proto-pretor.

Cu prima trimitere sunt deplin mulțumit, mă rog încă pentru o garnitură.

Ioan Majarosy, canonic.

Avis!

Domnilor învățători și directori de școle le recomandăm depositul nostru de **charte geografice** aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

Charta Ungariei de părete	fl. 5.75
„ Austro-Ungariei de părete	5.75
„ Europei de părete	6.—
„ Asiei de părete	9.—
„ America de Nord de părete	7.—
Apoi singuratele comitate din Ungaria	—10—15
„ Ungaria , ediț. format mic	—15

Asemenea oferim tot felul de recuise pentru școală: **ceruse** (Hardtmuth), **cerneli** (Leonhardi), **pene** (Kuhn & Comp.) etc.

Librăria Tipografiei archidieceesane.

„Colecțiunea Șaraga”.

Din „Colecțiunea Șaraga” à 1 leu = 50 cr. volumul au apărut:

Nr. 1. Elena Sevastos: Povești. 2. N. A. Bogdan: Povești și anecdote. 3. Mihail Canianu: Poesii populare (Doine). 4. N. Gane: Poesii. 5. 6. Log. Cost. Konaki: Poesii vol. I. II. 7. Mihail Eminescu: Poesii complete. 8. Sofia Nădejde: Nuvele. 9. A. Vlahuță: Nuvele. 10. Henriete și M. Eminescu: Serisori. 11. 12. Ar. Densușianu: Cercetări literare vol. I. II. 13. N. Gane: Domnița Ruxandra. 14. N. Beldiceanu: Poesii. 15. Elena Sevastos: Anecdote populare. 16. 17. A. Steuerman: Antologie, Crestomatie. 18. 22. N. Iorga: Schițe din literat. română. 19. N. A. Bogdan: Și noui și vechi. 20. 21. I. L. Caragiale: Teatru vol. I. II. 23. Matilda Cugler-Poni: Poesii. 24. 25. Grigore N. Lazu: 451 poesii—traduceri și imitațiuni vol. I. II. 26. Carmen Sylva: Poveștile Peșelui. 27. V. Conta: Încercări de metafisică. 28. Mihail Eminescu: Nuvele. 29. Victor Onișor: Doine și strigături din Ardeal vol. I.	Nr. 30. V. Conta: Teoria fatalismului. 31. 37. V. Conta: Teoria undulațiunii vol. I. II. 32. 40. D. Bolintineanu: Poesii vol. I. II. 33. D. Petrino: Poeme. 34. 35. Cavalier C. Stamati: Musa românească vol. I. II. 36. Ed. Gruber: Stil și gândire. 38. M. Eminescu: Diverse. 39. Carol Scrob: De-ale inimei vol. I. 41. Const. Negruzzi: Păcatele tinerețelor v. I. 42. D. Bolintineanu: Proză vol. I. 43. A. Donici: Fabule. 44. V. Conta: Bazele Metafizice. 45. 56. A. D. Xenopol: Istoria Românilor. 57. Ionescu Raicu-Rion: Scrieri literare v. I. 58. Fabuliști Români: Fabule. 59. Traian Demetrescu: Aquarele (poesii). 60. A. Steuerman: Sărăcie (poesii). 61. A. Steuerman: O toamnă la Paris (scrieri și versuri). 62. N. A. Bogdan: 15 Comedii. 63. Al. Philippide: Starea socială. 64. I. L. Caragiale: Schițe, trad. și originale. 65. H. G. Lecca: Prima (versuri).

Se pot procura dela **Librăria Tipografiei archidieceesane Sibiu**.